ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

РІК ВИДАННЯ XXV

Червоне Запоріжжя

ОРГАН ЗАПОРІЗЬКОГО ОБКОМУ І МІСЬККОМУ КП(б)У ТА ОБЛАСНОЇ РАДИ ДЕПУТАТІВ ТРУДЯЩИХ

№ 185 (8457) | СЕРЕДА, 13 ВЕРЕСНЯ 1944 РОКУ | Ціна 20 коп.

Множити ряди стахановців

Війна, затіяна гітлерівськими розбійниками, почалась при сприятливих умовах для фашистської Німеччини і несприятливих для Радянського Союзу. Перед з інших тимчасовими перевагами, гітлерівська Німеччина, на яку час, посуті, працювала вся окупована нею Європа, мала перевагу в кількості техніки, особливо в танках і літаках.

Партія, великий Сталін поставили перед Червоною Армією і всіма трудящими нашої країни завдання—звести на нуль перевагу ворога. Закликаючи працювати за двох і трьох, вони вимагали від працівників тилу безперебійного постачання фронту зброєю і ...рядами в таких розмірах, в яких ...трібно для перемоги.

Радянський тил блискуче справився з цим завданням. Про це свідчить ...нога, дана товаришем Сталіним у ...му першотравневому наказі.

В небачених успіхах, яких добилась наша промисловість, провідну роль відіграли наші передові люди, наші новатори виробництва — стахановці. День-у-день поліпшуючи технологічні процеси, внісши в них його нові свої ...пропозиції, вони неухильно рухають техніку вперед, показуючи чудеса у славу Батьківщини.

Прекрасних паслідків досягли у дні Батьківщині воїни і робітники нашої області. Вільно зітхнувши після визволення від німецького рабства, робітники підприємств і транспорту всі ...ої сили і прагнення віддають справі відновлення і цільовитого розгрому ...ненависного ворога. Соціалістичне ...магання з кожним днем набирає все ...ирокого розмаху. І в цій самовідданій праці щоденно народжуються сотні, тисячі новаторів виробництва, які ...майже кожна перекривають навіть ...виконані планові завдання—завдання дня. Справжня патріотична боротьба ...перевиконання державних планів ...ає у всіх куточках нашої області.

Підтримати це виробниче піднесення, ...ве прояв творчої ініціативи мас, допомогти кожному рядовому робітникові ...ятися до рівня стахановця — таке ...ове завдання кожного керівника — ...ктора, начальника цеху, директора. ...е там, де питанню соцзмагання і ...ановського руху приділяють належну ...агу, там завжди результати хороші.

...ий характерний приклад може ...ти робота будівельників Дніпровської ...електростанції імені Леніна. Місяць ...тому тому багато начальників ...ільників говорили тут, що питаннями ...ановського руху займатися рано, ...ллектив, мовляв, ще молодий, нехай ...ріпиться. В наслідок, завдання не ...конувались. Стахановці налічувались ...десятками. Але досить було цим ...ітлянам поговорити з робітниками, ...ти їм творче завдання, допомогти ...анізувати свою працю, як попередні ...ори відійшли на задній план і ...ий ріст стахановців пішов швидкими ...ами. Тепер стахановців на Дніпрельстані налічується понад дві тисячі. ...ований Цурнор Державного Комітету ...ради от уже два місяці майорить ...ручною дніпровською будовою.

...ший же приклад можна навести і ...ття заводу «Комунар». Тут невиконання завдань пояснювали різними ...тивними причинами, скаржились ...остачу робітників, матеріалів. ...ни ж керівники заводу і будови за ...ою комсомолу, профспілки і ...тійної організації щільно взялись ...організацію соціалістичного змагання, справа обернулась на зовсім ...ше. Число стахановців день-у-день ...ножується. Нещодавно колектив будівельників і експлуатаційників одержав від свого наркома і начальника ...ту подороження з виконанням ...ану третього кварталу.

...італьна робота такої величини, ...ається б, організації, як осипенківський ...ртіль «Шлях рибака». Досягнув ...ртіль тільки на 50—60 процентів виконував завдання. Поговорювали навіть про те, що артілі дають перебільшений план. Коли ж непомірний голова тов. Дорогих як слід придивився до роботи членів артілі і, як старий рибалка, налагодив працю, то негайно позначились і результати. Тепер більшість рибаків цієї артілі виконують завдання на 200 процентів, а артіль за хорошу роботу одержала заслужену подяку.

Непогано керують стахановським рухом на осипенківському Першотравневому заводі, В.-Токмакському заводі імені Кірова, на ряді ділянок залізниці і багатьох інших заводах. Але далеко що не скрізь питанню зросту стахановців керівники підприємств приділяють належну увагу. В багатьох випадках керівники ведуть ще замкнуте, кабінетне життя, вони відірвані від свого робітничого колективу. Робота на таких підприємствах, як правило, йде самопливом, неорганізовано.

Тільки цим і можна пояснити, наприклад, невиконання виробничих планів на важливій будові СМУ № 21 (керівник тов. Ланської), на мелітопольській будові, якою керує тов. Овчинніков, на більшості заводів облбудматеріалів (керівник тов. Шавик), на багатьох підприємствах облмісцевпрому і гірничопромспілки. Замало ще ключаться зростанням і вихованням стахановців на заводах і будовах «Запоріжсталі», на алюмінієвому заводі.

Стахановців на підприємствах нашої області чимало. Але ми можемо і повинні подвоїти і потроїти їх число. Цього вимагає справа найвищої перемоги над ворогом і відбудування зруйнованого ним господарства. Керівники підприємств повинні невпинно дбати про вирощування стахановців, допомагати їм дерзати, вишукувати шляхи дальшого підвищення продуктивності праці. У виконанні цього важкого, але благородного завдання керівникам підприємств повинні надати всебічну допомогу комсомольські, профспілкові і партійні організації підприємств, будов і районів.

Виховувати стахановців, невпинно множити їх ряди—це значить також повсякденно, любовно, по-батьківські дбати про культурно-побутові потреби передових людей виробництва, зробити все для того, щоб стахановці після праці мали можливість культурно і сито пообідати, спокійно відпочити.

Важливішим фактором виховання стахановців є технічне навчання робітників. В стахановських школах, на курсах майстрів соціалістичної праці робітники поповнюють свій багатий трудовий досвід передовою радянською наукою, підвищують свій ідейно-політичний і технічний рівень. Це допомагає їм досконально освоювати комплекс технології, значно підвищувати продуктивність праці, поліпшувати якість продукції.

Стахановець у виробничому гуртку, стахановець-агітатор—це трибуна, з якої він пропагандує свої передові, більш досконалі методи виробництва. Треба притягати стахановців до громадського життя, давати їм можливість вчити на своєму досвіді дотні інших товаришів по роботі.

Заклик Московського ордена Леніна автозаводу імені Сталіна про гідну зустріч 27 роковин Великої Жовтневої соціалістичної революції викликав в середовищі трудящих нашої області нову хвилю виробничого піднесення. Він є свідоцтвом згуртованості радянського народу навколо партії Леніна-Сталіна, свідоцтвом його безмежної любові до своєї Батьківщини. При вмілому керівництві і щоденній практичній допомозі соціалістичному змаганню наші стахановці, всі робітники зуміють виробити стільки бойової техніки й боєприпасів, скільки це потрібно для того, щоб в найближчий час зітерти з лиця землі прищавого фашистського звіра.

ЧУДОВА ІНІЦІАТИВА НАСЕЛЕННЯ

Фашистські загарбники завдяли великої шкоди і житловому господарству міста Одеси. Вони зруйнували і ...ли понад 2 тисяч жилих будинків.

...ші міські Одеси енергійно взялися за ...ання наслідків хазяйнування окупантів. Уже відбудовано сотні будинків, ...ею понад 35.000 квадратних ...рів. Населення міста бере в цьому ...ому участь. Робітники, інженери, ...ні бригади, школярі самі ремонтують ...ої житла, зруйновані фашистськими ...ідниками і катами.

...ідбудування будинків ...ртала жильці будинку № 1 по Сиротській вулиці. Під керівництвом інженера Ткаченка тут були створені з жильців бригади штукатурів, покрівельників, столярів. Не чекаючи на допомогу ремонтних організацій, жильці протягом місяця відремонтували напівзруйнований 5-поверховий будинок.

Ця чудова ініціатива була підхоплена дружинами фронтовиків тт. Кириленкою і Глоба, які проживають по Канатному завулку в будинку № 5. Вони організували в своєму кварталі 15 ремонтних бригад, які відремонтували протягом місяця 5 будинків. На станції Одеса-Мала силами жильців відбудовано 32 будинки.

По Радянській Україні

За методом лауреата Сталінської премії тов. Іванова

На шахті ім. Хрущова вперше в Донбасі почалися роботи по підготовці свердловин для спуску шахтних вод у нижні горизонти за методом лауреата Сталінської премії інженера Іванова. В перші два дні просвердлено понад 200 метрів. Всі агрегати працюють добре.

На мітингу, присвяченому пусковій буровій, був присутній автор цієї цінної пропозиції тов. Іванов. Свердлярі зобов'язалися закінчити роботи до 7 листопада, а також завдати таку ж свердловину на ділянці шахти «Ново-Кам'янова».

(РАТАУ).

▽

40 РОКІВ НА ТРАНСПОРТІ

Колектив Сталінської залізниці відзначив 40-річний ювілей найстаріших працівників магістралі—братів Качалінних. Починаючи свій трудовий шлях 40 років тому простими ремонтними робітниками, вони за цей час пройшли велику школу трудового життя і виросли до керівників дистанцій колії. Петро Петрович очолює Долгінцевську, а Олексій Петрович—Бердянську дистанцію колії. Обом недавно присвоєно звання директор-полковника колії і будівництва.

Ювіляри одержали привітання від Наркома шляхів сполучення СРСР тов. Кагановича, начальника залізниці—Героя Соціалістичної Праці тов. Закорко і Дніпропетровського обкому КП(б)У.

Перші студенти автомеханічного інституту

Приймальна комісія при Запорізькому автомеханічному інституті вже зарахувала в склад студентів понад 150 чоловік.

На V курс прийнято І. Бронніка—командира батальйону, учасника боїв за Харків. На III курс—інвалідів Вітчизняної війни В. Сонькіна, М. Коробова та інш.

В інститут прийшли випускники — відмінники Запорізької десятирічки: В. Капай, М. Воронова, Самійленко. Вони зараховані до інституту без іспитів.

Перші паслідки приймальних іспитів свідчать про хорошу підготовку абітурієнтів. На «відмінно» й «добре» іспити склали 50 процентів вступаючих.

Г. М. Гінзбург,
доцент інституту.

Другий Прибалтійський фронт. Автоматники йдуть на розвідку в розташування противника.

Фото А. Грибовського. (Фотохроніка ТАРС).

УКАЗ

Президії Верховної Ради СРСР

Про присвоєння генералові армії Толбухіну Ф. І. військового звання Маршала Радянського Союзу

Генералові армії Толбухіну Федору Івановичу присвоїти військове звання Маршала Радянського Союзу.

Голова Президії Верховної Ради СРСР М. КАЛІНІН.

Секретар Президії Верховної Ради СРСР О. ГОРКІН.

Москва, Кремль.
12 вересня 1944 року

Від Радянського Інформбюро

Оперативне зведення за 12 вересня,

Протягом 12 вересня на південь і на південний захід від міста **Ломжа** наші війська вели бої з противником, в ході яких поліпшили свої позиції і зайняли кілька населених пунктів.

В Румунії наші війська разом з румунськими військами з боями просувалися вперед і оволоділи містами **Меркуря-Чаукулуй** (у Північній Трансільванії), **Блаж, Айуд, Дева**, а також зайняли понад 150 інших населених пунктів, в тому числі великі населені пункти **Сес-Кеод, Цикманітор, Сеука, Діче-Сент, Мартон** і залізничні станції **Хомород, Каца, Шалош.**

На інших ділянках фронту—розшуки розвідників і в ряді пунктів відбувалися бої місцевого значення.

За 11 вересня наші війська на всіх фронтах підбили і знищили 49 німецьких танків. У повітряних боях і вогнем зенітної артилерії збито 6 літаків противника.

* * *

На південь і на південний захід від міста Ломжа частини Н-ського з'єднання, перебороючи запеклий опір німців, включились в оборону противника. Вперті сутички відбувалися в траншеях і на вулицях опорних пунктів. Штиками і гранатами радянські бійці вибивають гітлерівців із дзотів, дотів і бліндажів. На південний захід від Ломжі німці кинули в контратаку великі сили піхоти, підтримані танками і самохідними гарматами. Наші піхотинці і артилеристи відбили ворожу контратаку і, просуваючись вперед, оволоділи вигідними позиціями. За неповними даними, противник втратив убитими понад 700 солдатів і офіцерів. Знищено 6 танків, 4 самохідних і 9 польових гармат, 6 мінометів і 30 кулеметів. Захоплено трофеї і взято в полон 100 німців.

* * *

У Румунії наші війська, що діють разом з румунськими військами, продовжували наступ. Німецько-угорські війська, використовуючи вигідну для оборони місцевість, чинили впертий опір. Частини Н-ського з'єднання, подолавши гірську місцевість, прорвалися до міста Меркуря-Чукулуй і після запеклих боїв оволоділи ним. Важливий вузол шосейних доріг—місто Меркуря-Чукулуй був сильним опорним пунктом противника в Північній Трансільванії. На іншій ділянці радянські й румунські війська просунулися вперед на 15 кілометрів і вибили ворога з міста Абуд. Німці кинули в контратаку значні сили танків і автоматчиків. Наші артилеристи і бронебійники спалили 13 танків противника. На полі бою залишилися сотні вбитих гітлерівців і багато зброї противника.

* * *

На захід від міста Крустпілс наші розвідувальні загони раптово атакували противника і вибили його в одного населеного пункту. Розвиваючи успіх, радянські розвідники переправилися через ріку Мемело і захопили плацдарм на її північному березі. Очунявши, від несподіваного удару, німці намагались поновити становище і 9 разів переходили в контратаку. Наші розвідники відбили контратаки противника і міцно вдержують зайняті позиції. В цьому бою знищено до трьох рот гітлерівців. Вогнем з протитанкових гармат і рушниць спалено і підбито 5 німецьких танків.

* * *

На захід від міста Каунас (Ковно) відбувалася артилерійська і рушничко-кулеметна перестрілка. Артилеристи П-ської частини розсіяли скупчення військ противника, знищивши при цьому самохідну гармату, два бронетранспортери і 10 автомашин з боєприпасами. Снайпер сержант Красноборова за день знищила двох німців. Снайпер т. Ахтямов за два дні знищив п'ять солдатів і офіцерів противника.

* * *

Війська 2-го Прибалтійського фронту захопили таємний наказ командира 50 німецького армійського корпусу за № 199/44. У наказі говориться: «розуміння «оборона», так мені здається, багатьма командирами тлумачиться неправильно. Слово «оборона» означає триматися, триматися до останньої людини. Командуючий піхотною групою армій генерал-полковник Шернер з цього приводу залишив таке: «Боязь оточення нерідко перетворюється в причинний привід, який обриває у солдатів волю до опору і замість того, щоб обороняти і вдержувати свої позиції до останнього, вони самовільно їх залишають».

Гітлерівці намагались малювати про непереможність німецько-фашистської армії. Кожен плоскавий німецький офіцер вважав себе непереверщеним стратегом і раптом німецькому командуванню на 6-ому році війни потрібно було видати спеціального наказу, щоб роз'ясувати офіцерам 50 армійського корпусу значення слова «оборона». Треба гадати, що перший-ліпший німецький дурень розуміє, що означає це слово. Отже, справа не в тому, що німецькі командири невірно тлумачать розуміння «оборона». Справа в тому, що під натиском радянських військ німецькі солдати і офіцери не можуть більш вдержувати позицій, що займають, і, не зважаючи на найкатегоричніші накази гітлерівського командування, відкочуються назад. Нищівні удари Червоної Армії зворушили німецького солдата, позбавили його будь-яких сподівань на перемогу Німеччини. Німецький солдат страждає невилікованими хворобами—боязню на оточення, танкобоязню і інш. Страх і відчай підточують волю німецького солдата, роз'їдають і без того розхитану німецьку воєнну машину. Проти цих хвороб пенас і не може бути ніяких ліків. Не допоможуть їм накази, які в такому достатку тепер пишуть німецькі генерали.

—

Про розгортання переджовтневого соціалістичного змагання

Президія Всесоюзної Центральної Ради Професійних Спілок схвалила патріотичний заклик Московського автозаводу імені Сталіна до всіх робітників, інженерно-технічних працівників та службовців підприємств Радянського Союзу про організацію переджовтневого соціалістичного змагання за досягнення нових успіхів нашої соціалістичної промисловості, за зразкову роботу кожного заводу, фабрики, підприємства.

ВЦРПС зобов'язала профспілкові організації провести загальні збори робітників і службовців по підприємствах і цехах, присвячені обговоренню і прийняттю зобов'язань в переджовтневому соціалістичному змаганні; надавати повсякденної допомоги учасникам переджовтневого соціалістичного змагання у виконанні і перевиконанні взятих зобов'язань; широко використовувати творчу ініціативу робітників і службовців для виявлення резервів та підтягування дільниць виробництва, що відстають, і вжити заходів до найшвидшого розповсюдження методів роботи та досягнень передових серед решти робітників.

Президія ВЦРПС закликала всі профспілкові організації, всіх робітників, службовців, інженерів і техніків високо підняти прапор переджовтневого соціалістичного змагання, ознаменувати XXVII річницю Великої Жовтневої соціалістичної революції новим піднесенням продуктивності праці, поліпшенням технології, зразковою підготовкою до зими, всебічним зміцненням трудової дисципліни, подальшим зростанням досягнень і господарської могутності нашої Батьківщини.

ГІДНО ЗУСТРІНЕМО РІЧНИЦЮ ВИЗВОЛЕННЯ ЗАПОРІЖЖЯ

ХЛІБ—ДЕРЖАВІ!

Гуляйпольці в боротьбі за першість

Великим напруженням сил колгоспи Гуляйпольського району вийшли на перше місце в змаганні за достроково виконання плану хлібозаготівель.

Здобуття першого місця далося нелегко й невипадково. Як відомо, Гуляйпольський район відставав у збиранні хліба і лише поволі, але впевнено набирав темпи хлібодачі. Чим далі—вони посилювались. Забезпечувалось це правильною організацією збиральних робіт. Хліб увесь було васиртовано. На молотьбі використовувались не тільки молотарки, комбайни, але й котки. Їх в районі працювало до 140. Такий колгосп, як «Ново життя» обмолотився, головним чином, котками, яких щоденно працювало 8. Це йому й допомогло одному з перших виконати план хлібопоставок.

Зараз в районі налічується 10 колгоспів, що повністю розрахувались з державою по хлібу. Серед них почесне місце посідають колгоспи імені Шевченка, імені Осипенко, «Нове життя», «Новий шлях» та інші.

Варто сказати про досвід передових колгоспів у вивозі хліба. Колгосп імені Шевченка, наприклад, перший виконав план хлібопоставок. Як він це зробив? Він використав коріз колгоспників, 18 підвід, запряжених кіньми, день-у-день возили хліб за 11 кілометрів. В колгоспі «Ново життя» на вивозі хліба використали 50 коней. Коли ж колгоспу була надана допомога автомашинами, не було жодного випадку простою транспорту.

І тепер, виконавши свій обов'язок перед державою, засипавши насінні фонди, ні колгоспи видають хліб на трудодні. Колгоспники артілі імені Шевченка вже одержали по півтора кілограми хліба за трудодні, вироблені протягом першого півріччя.

Колгоспники Гуляйпольського району борються, щоб до річниці визволення свого району повністю виконати план здачі хліба державі. І доклавши всіх зусиль, вони доможуться свого.

М. Терентьєв,
райуповнаркомзаг.

Дошка пошани

За поданням бюро обкому комсомолу, за високі зразки роботи на збиранні врожаю, заносяться на обласну Дошку пошани:

4. **Комсомольсько-молодіжна транспортна бригада** колгоспу імені Будьонного, Мелітопольського району. Бригадир—комсомолка т. **Пугач**, яка на 18 підводах щодня вивозить на державні пункти 12—14 тонн зерна.

5. **Комсомольсько-молодіжна ланка** колгоспу імені Шевченка, В.Токмакського району. Ланкова **Люба Роботя**. Ланка, що складається з 10 чоловік, яка, при нормі 15 тонн, перевищує на вивозі по 25—32 тонни зерна.

6. **Комсомолка-комбайнер М. Сипавська**, Терпенівської МТС, Мелітопольського району. На комбайні «Комунар», при нормі 12 тонн зерна, тов. **Сипавська** намолочує 16—18 тонн.

Змагання

між районами Запорізької області по виконанню плану хлібозаготівель

(За станом на 10 вересня 1944 року)

Найменування районів	Місце по обл. на 10-IX	Місце по обл. на 5-IX
Гуляйпольський	1	4
В.-Токмакський	2	2
Приморський	3	1
Осипенківський	4	3
Н.-Миколаївський	5	6
Пологівський	6	5
Акимівський	7	7
Червоноармійський	8	8
Василівський	9	9
Михайлівський	10	11
Запорізький	11	15
Куйбишевський	12	13
В.-Білозерський	13	12
Мелітопольський	14	14
Чернігівський	15	16
Веселівський	16	10
Оріхівський	17	17
Андріївський	18	18
Н.-Запорізький	19	20
Приазовський	20	19
Н.-Василівський	21	21
Кам'янський	22	22

Плакат роботи художників В. Іванова та О. Бурової, випущений видавництвом „Искусство".
Репродукція Г. Широкова.
(Фотохроніка ТАРС).

Своєчасно утворювати грошові неподільні фонди колгоспів

Партія та уряд надають величезну допомогу у відродженні колгоспного виробництва. В колгоспи завозиться продуктивна та робоча худоба, сільськогосподарський реманент, надається грошова допомога довготерміновими кредитами через Сільгоспбанк.

Для відбудови колгоспи мають і свої джерела. Крім грошової допомоги, яку держава надає кредитами, необхідна мобілізація внутрішніх ресурсів самих колгоспів і, в першу чергу, треба систематично провадити відрахування на утворення грошових неподільних фондів, згідно 12-ї статті Статуту сільськогосподарської артілі.

Зараз колгоспи уже закінчують збирати перший, після визволення від німецьких окупантів, урожай і одержують прибутки за здані і продані сільськогосподарські продукти—овочі, фрукти, хліб. Отже треба, в міру надходжень коштів, своєчасно відраховувати їх в неподільні фонди та вносити до Сільгоспбанку на свої рахунки «капіталовкладань». Ці кошти треба витрачати лише по прямому призначенню—на відбудову колгоспного господарства: придбання худоби, сільськогосподарського реманенту, на будівництво приміщень та інші засоби виробництва колгоспів.

Від своєчасного утворення грошових неподільних фондів залежатиме успішне виконання планів по відбудові колгоспів.

Однак не в усіх колгоспах виконують 12-у статтю Статуту. Дуже незадовільно утворюють неподільні фонди в колгоспах Запорізького, Ново-Златопольського, Василівського, Чернігівського, В.-Білозерського, Ново-Василівського, Приазовського, Кам'янського районів.

Більш успішно це проводиться в колгоспах Оріхівського, Мелітопольського, Пологівського, Велико-Токмакського і Гуляйпольського районів. Колгоспи цих районів відрахували значні суми на капіталовкладання для відбудови свого виробництва, внесли до банку і використовують за прямим призначенням.

Не можуть стояти осторонь цієї важливої справи райземвідділи, що покликані керувати відбудовою колгоспів. Треба зрозуміти, що тільки своєчасно утворивши грошові неподільні фонди, використавши державну кредитну допомогу, колгоспи в найкоротший строк цілком відбудують зруйноване ворогом колгоспне виробництво.

Ф. Ковриго,
керуючий обласною конторою Сільгоспбанку.

ДАМО ЗАПОРІЖЖЮ БІЛЬШЕ БУДІВЕЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ!

Ще недавно територія цегельних заводів №№ 31—32 являла собою купи руїн і понівеченого обладнання. Перші відбудівники—наші теперішні стахановки і стахановці спочатку навіть не знали, з чого й починати. Проте, величезна потреба у будівельних матеріалах і суворі строки введення до ладу виробничих площ вимагали найскорішої розчистки руйнувань і споруди на цих місцях нових цехів і приміщень.

Не було у нас необхідних будівельних матеріалів, невистачало інструментів і механізмів. Але врятувала нас творча думка стахановців і інженерів-раціоналізаторів. Використання уламків залізних конструкцій, ремонт обпаленого інструменту, применення різноманітних, винайдених в процесі роботи пристосувань—все це дало можливість на всю широчінь розгорнути відбудовчі роботи. Перемоги Червоної Армії на фронтах Вітчизняної війни підіймали настрій серед колективу робітників, продовжували небувалий виробничий ентузіазм. Це в свою чергу скорочувало строки здачі до ладу дільниць і скоро колектив заводу відзначив першу перемогу—здав до ладу цегловироблювальний прес на чотири штампи з усім допоміжним устаткуванням для повного технологічного процесу.

Перша перемога штовхнула будівників на нові творчі успіхи. Допомагаючи один одному, мобілізуючи своєю стахановською працею відстаючих, робітники діяльно взялися за ремонт і відбудову заводського водопроводу, електропідстанції, повітряної високовольтної лінії, черепичного цеху, пожежного депо.

Поруч з роботами по відбудуванню виробничих цехів дирекція потурбувалась про організацію матеріально-побутових умов робітників. За короткий строк відбудовано 1.500 квадратних метрів житлоплощі, клуб, їдальню, дитячий садок. Робітники одержали чисті, світлі кімнати, мають змогу культурно відпочити після роботи у своєму клубі.

А коли у заново відновлених цехах закипіла робота і робітники приступили до серійного випуску продукції, під керівництвом головного інженера заводу т. Перепада і майстра обпалювання т. Устенко провадилось випробування відбудованої гофманської печі. 32 години—такий виключно короткий строк витрачено на випробування печі швидкісними методами.

... Рівними рядами в штабелі складається зачервоніла цегла, якісно і міцно виготовлена руками наших кращих стахановців тт. Арцебашевої, Букреєвої, Балабан, Матчиної, Морукова, Гаврилюка, Рудник, Дробенюк, Терехова, Горлова, Непочатих і багатьма іншими. І кожного разу, відправляючи на будівельні дільниці Запоріжжя все нові і нові партії якісної цегли й черепиці, наші серці сповнюються радістю. Ми знаємо, що ця цегла йде на будівельні дільниці, де вирує життя відродження зруйнованого господарства, де робітники поспішають один поперед одного, готуючи виробничі подарунки річниці визволення Запоріжжя спід фашистського ярма.

І ми, товариші будівники, не відстанемо від вас в роботі. Дамо Запоріжжю більше будівельних матеріалів! Наблизимо і прискоримо час його цілковитого відродження!

Т. Максюта,
директор заводоуправління.

БІБЛІОГРАФІЯ

Андрій Малишко „Полонянка"

Українське Державне Видавництво, 1944 р.

Аркан із свистом розрізав повітря і зашморгом ліг на стрункий дівочий стан.

...Через віки проніс до нас народ у невмирущих думах-піснях зойк полонянок, що їх тисячі гнали перед себе татарські орди, під час своїх навал на Україну.

Мимоволі згадуються ці сторінки давньої минущини нашої країни, коли берет до рук поему Андрія Малишко «Полонянка». З перших рядків поеми бачиш цю історичну поєднаність характеру української жінки, яка, й бувши бранкою-полонянкою, не втрачала гордої незалежності свого духу, свого прагнення до волі й перемоги над ненависним ворогом.

«Степовичка, повстанка, дніпрянка,
З діда-прадіда бунт у крові...»

Так вводить у поему свою героїню Катерину Андрій Малишко.

Покищо «молода, тонкоброва» школярка Катерина несвідома страшної долі, що їй готує завтрішній день. Та, «вже виходить війна і клекоче, і обагрює кров'ю край, та вже насувається на Україну страшна, страшніша за татарську, навала.

Дальший шлях Катерини—це хрестний шлях сотень тисяч інших українських дівчат, що фашистськими завойовниками були повернені в рабів.

«Із Лебідки, села за горою,
Залишивши дідів і внучат,
Десь у грудні, ясною порою
Забирали в неволю дівчат».

І от осіклися німецькі рабовласники. Не зламали вони духу волелюбного народу, що зі зброєю в руках відстоював свою людську гідність, свою волю. Ліса і яри сплюндрованої ворогом України ощерились багнетами тисяч партизанських загонів. За сестер і братів, гнаних на німецьку каторгу, за синів і дочок, замордованих фашистськими катами, мстилися грізні месники народу. Не зламала страшна неволя й духу Катерини.

«. . . . . Устань.
Дивись, Катерино, побратана з горем,
Посестрина з кривдою, в грозі повстань».

Так кликало катеринене серце, змужніле й загартоване на вогні страждань. І Катерина повстала: вона вночі спалює ферму, куди була запродана, й зникає.

Такий, схематично, зміст першої частини поеми. Але це лише тло, на якому поет вимальовав цілу галерею чудесних образів, що самі собою являють окремі, цілком закінчені і цілісні поетичні твори. Народний месник Олексій-Кармалюк, що підіймає селян на боротьбу проти гнобителів, Марко—коханий Катерини, що мав святкову, береже стяг полку, щоб з славою принести його «на рідний схід, у вільний край», танкіст Швачка, що веде палаючий танк, сивоголовий Дудар, якого страчують німці, але який сам виявиться грізним судією... Всі ці, невеликі розміром, але великі виразністю розділи являють собою ніби «поеми в поемі».

Весь твір в цілому пересякнутий властивою поетові глибокою ліричністю, вирізняється великою майстерністю зрілого митця, багатством художніх образів і форми. Безсумнівно, читач прочитає його з почуттям глибокої насолоди та вдячності поетові і нетерпляче чекатиме появи другої частини поеми.

Г. Ткаченко.

СТАТТЯ ПРО ТОВАРИША СТАЛІНА В АЛЖІРСЬКІЙ ГАЗЕТІ

АЛЖІР, 11 вересня. (ТАРС). Газета «Журналь де демократі» публікує статтю Поля Блан під заголовком «В чому величчя Сталіна».

«Весь світ, — пише автор статті, — захоплюється Червоною Армією, могутні бойові дії якої спочатку ослабили, а потім розбили німецьку воєнну машину. Без Москви і Сталінграда, без Орла і Харкова були б неможливі перемоги Монтгомері, визволення Північної Африки, зайняття Італії, висадка в Нормандії і на півдні Франції, визволення Парижа і Марселя».

Однак, як були підготовлені, як стали можливими і як були досягнуті ці успіхи? — запитує Блан і відповідає:

«Це «чудо» народи Радянського Союзу реалізували в труді. Але, перш за все, ці перемоги стали можливими, тому що протягом довгих років два незвичайних чоловіки, підсумувавши ресурси своєї країни, спрямували всю могутність праці народних мас на те, щоб перетворити ці величезні ресурси, які майже неексплуатувалися, в реальні багатства, одні з яких повинні були задовольнити потреби населення, а інші — забезпечити захист радянської співдружності народів. Саме задум, підготовка і здійснення цього плану грандіозних робіт, на мій погляд, дають Леніну і Сталіну, в першу чергу, в праві на захоплення і визнання не тільки з боку їх співвітчизників, але й з боку всього людства. Той факт, що Сталін зумів об'єднати зусилля розрізнених народів старої Росії, що він зумів повести їх шляхом, який привів до перетворення чисто сільськогосподарської і майже неграмотної країни в одну з найбільш індустріяльних і культурних країн світу, є результатом сили волі людини, проникливість і урівноваженість якої рівнозначні його наполегливості».

«Сталін, — пише далі Блан, — завоював собі славу в очах іноземців завдяки своїм воєнним досягненням. Цивільний вождь став головнокомандуючим радянської армії».

«Є, однак, ще одна галузь, в якій Сталін підноситься до такої моральної височини, якої не досяг до нього жоден полководець, навіть Юлій Цезар. Йдеться про його помірність в зовнішній політиці. Не зважаючи на нечувану жорстокість німців, та їх сателітів, умови перемир'я, запропоновані фінському урядові, умови, пред'явлені Румунії в момент її капітуляції, залишаються поміркованими».

МЕЛІТОПОЛЬСЬКІ „СМІХОТОРГОВЦІ"

В простору світлу кімнату вривалося тепле проміння передосіннього сонця, освітлюючи задумливі обличчя дівчат. Їх тут кілька. Вони зручніше примостилися на стільцях і, підперши долонями голови, зосереджено вдивлялися через вікно в далечінь вулиці.

Спокій і тишу порушував монотонний стук стінного годинника і нявчання кота, що інколи зі сну подавав голос, потягуючись від лінощів і задоволення. Інколи в кімнату заходив сторонній відвідувач. Тоді спокій на обличчях дівчат змінювався тривогою. Вони схоплювалися з місць, утворювали собою непрохідну стіну біля дверей начальника і в один голос заявляли:

—Вони зайняті. До них зараз не можна!

Відвідувач перелякано поступався назад і зникав. Кімната знову набирала попереднього вигляду.

А там, за дверима, сидів сам начальник—завідувач Мелітопольським міськторгвідділом т. Гулівер. Уважність, з якою вона виводила цифри олівцем, і погляд, що подовгу зупинявся на якійсь краплі,—все це говорило про те, що начальник дійсно зайнятий. І вже не першу годину, і не перший день. Він розподіляє талони на штучні дрібні промтовари. Це справа не проста, і її, звісно, за годину не вирішиш...

Не будемо чіпати т. Гулівер. Давайте підемо по магазинах міста й подивимося—може й справді там уже вся робота зроблена і міськторгвідділу лишається тільки розподіляти те, що надійде.

Глянувши на полки першого-ліпшого магазину, ми запитали продавця, де можна дістати огірків?

—На базарі, —лаконічно відповів він.

—А помідори?

—Теж там.

—А капусту, моркву, кавун, диню?

—Все там. Ми такими речами не торгуємо,—досадливо відповів продавець. У нас їх майже ніколи не буває.

І дійсно, овочів і фруктів в магазинах Мелітополя майже ніколи не буває. Може їх взагалі немає в районі? Колгоспи і приміські господарства спростовують таку думку. Навпаки, урожай на ці культури в Мелітопольському районі небувалий. Біда лише в тому, що керівникам торговельних організацій через дріб'язки, в які вони поглинаються тижнями, ніколи клопотатись цією важливою справою. Досить сказати, що зміторг (керівник т. Царіков)—найбільша торговельна організація міста—протягом літа спромігся вивезти і продати населенню Мелітополя лише 132 тонни овочів. Сміхотворна цифра! І це тоді, коли зміторг мав одержати по нарядах на селах 2.680 тонн овочів. Така діяльність зміторгу дає підстави жителям міста іронічно називати цю організацію «Сміхоторг». Назва цілком доречна і обгрунтована.

Подібне, або майже подібне, можна сказати й про відділи робітничого постачання заводів. Зібрані овочі сотнями тонн гинуть в полі, і ніхто тут нічого не робить, щоб врятувати багатий врожай овочів і таким чином повністю забезпечити ними споживачів.

Проте, відсутність овочів влітку, скарги і нарікання з приводу цього жителів міста нічому не навчили мелітопольських «сміхоторговців». Вони, очевидно, вирішили залишити трудящих міста без овочів і взимку. Про це досить яскраво свідчить стан заготівлі і засолки овочів.

Лише дві організації міста—спецторг і відділ робітничого постачання насосокомпресорного заводу виконали план засолки овочів на 50 процентів. Інші ж засолили багато менше, або зовсім не приступали до цієї справи.

В порівнянні з планом засолки, розрахованим на сотні тонн, тут оброблено лише 25 тонн огірків і... півтори тонни помідор. Та й ця кількість засолена майже випадково. Зміторг підвіз до чану вагон огірків, зсипав їх туди, засолив і все. Відділ робітничого постачання заводу ім. Мікояна з 15 тонн за планом, засолив лише 800 кілограмів, залізничного транспорту—з 65 тонн лише—5 тонн. До томатоваріння приступив лише один восьторг.

В чому ж причини такої неподобної роботи? Немає транспорту—виправдовуються мелітопольські «сміхоторговці». Пусті слова! Адже хто ж як не 8-й транспортний відділок має невичерпні можливості для перевозки овочів. Чому ж тут переробили лише 5 тонн? На складах відділу робітничого постачання, на залізниці, та й в самому зміторзі безліч бочкотари. І чомусь її до цього часу не відремонтовано, розбита й розсохла вона лежить незайманою. В цьому теж повинен транспорт? Засолку ж провадити ні в чому, так, принаймні, скаржаться керівники торгів.

...А завідуючому міськторгвідділом т. Гулівер покищо ніколи. Вона захоплена більш важливими справами. Не чіпайте її. Власне, штат охоронців, що складається з товарознавців, інспекторів, а то й просто чиновників, знає своє діло. Він не допустить, щоб завідувача в справі якихось там овочів потурбували.

Б. Васильєв.

ВЕЧІР ПИСЬМЕННИКА ДОЛЬД-МИХАЙЛИКА

Сьогоднішня „середа" присвячується творчості члена Спілки радянських письменників України, драматурга Дольд-Михайлика.

Письменник прочитає уривки з написаних ним п'єс: „На землі рідній", „Щорс", „Котовський", „Большое русло", „Татусь приїхав", главу з повісті „Тарас Шевчук".

На вечір запрошується радянська громадськість: актори театру імені Щорса, стахановці, інженерно-технічні працівники.

Відбудеться „середа" в приміщенні редакції, о 8 годині вечора.

Учителі виїхали в Західні області України

Кілька днів тому до м. Чортков (на Тарнопольщину) на постійну роботу виїхало 250 кращих, найбільш досвідчених вчителів Запорізької області.

Серед відкомандированих є предметники, переважно історики, мовознавці, географи.

Закордонні телеграми

Воєнні дії у Західній Європі

ЛОНДОН, 12 вересня. (ТАРС). В оперативному сьогодні повідомленні верховного командування союзних сил говориться:

Союзні війська пересікли кордон Німеччини і Люксембургом і на південь від цього району з'єдналися з союзними військами, що просунулися з Північної Франції. В долині ріки Мозель противник продовжує чинити впертий опір. На південь від цього району великі сили противника, які раніш пересікли німецький кордон, ведуть бої з противником. Намагаючись затримати просування союзних військ на північний схід від Мерша, Сент-Віта, що визволили вчора, і від Льєжа, пересікли дорогу між Гервером і Евелем. Союзники зайняли Гер. Ця дорога проходиться за 10 миль на схід від Гервера. Не зважаючи на впертий опір противника, розширено передмостове укріплення вздовж каналу Альберта. На схід від Гента визволено Локарен та Сен-Нікола. В районі між Кале і мисом Гріс-Не зайняті Віссан та Сангатт.

11 вересня авіація союзників вчинила потужні удари по ворожій батареї і опорних пунктах в районі між Меценом та Тіонвілем, атакувала залізничні об'єкти противника в районі між Саарбрюккеном і Кельном, а також піддала бомбардуванню інші об'єкти противника.

ЛОНДОН, 12 вересня. (ТАРС). У повідомленні штабу збройних сил союзників на Середземноморському театрі операцій говориться:

На північ від Флоренції англійські і американські війська просунулися від шести до трьох миль і зайняли висоту на північ від верхньої течії ріки Сієве. 5-а та 8-а армії в багатьох місцях щільно підійшли до укріплень „готської лінії" від узбережжя фронту. В Адріатичному секторі відбуваються тяжкі бої.

У Східній Франції 7-а армія встановила контакт з 3-ю армією. Зайнявши Везуль, вище просування на північ в районі Везуля, ворог противник намагається відвести головні сили своїх військ. Зайнявши важливий центр комунікацій Діжон, французькі війська продовжували розвивати наступальний наступ. Подолавши незначний опір противника, союзники зайняли Сомбернон.

В результаті зіткнення з головними ударними силами противника, на околицях Отена за 40 миль на південний захід від Діжона взято близько 3.200 полонених.

Протягом 11 вересня середні й легкі бомбардувальники робили нальоти на залізничні й залізничні вузли, вогневі точки та інші об'єкти в зоні боїв у Північній Італії.

Союзна авіація оперувала над Югославією, Албанією та Грецією.

НІМЕЦЬКИЙ ГАРНІЗОН У ГАВРІ КАПІТУЛЮВАВ

ЛОНДОН, 12 вересня. (ТАРС) Спеціальний кореспондент агентства Рейтер, що знаходиться при 1-й канадській армії, повідомляє, що сьогодні об 11 годині 30 хвилин німецький гарнізон у Гаврі здався канадським військам.

Наліт авіації союзників на Дармштадт і Берлін

ЛОНДОН, 12 вересня. (ТАРС). Сьогодні офіційно оголошено про те, що в ніч на 12 вересня бомбардувальники „Ланкастер" вчинили великий наліт на промисловий і залізничний центр Рейнської області Дармштадт.

Літаки „Москіто" вчинили наліт на Берлін.

Переїзд грецького уряду до Неаполя

КАІР. 11 вересня. (ТАРС). Місцеперебування грецького уряду переноситься з Каіра до Неаполя. Прем'єр міністр Папандреу і члени уряду знаходяться вже в Італії.

Бої в Югославії

ЖЕНЕВА, 12 вересня. (ТАРС). Як передають з Югославії, у повідомленні верховного штабу народно-визвольної армії Югославії за 9 і 10 вересня говориться, що на всьому театрі війни югославські частини очищають територію від окупантів і зрадників, визволяють міста й населені пункти, дезорганізують відступ ворога.

У Східній Сербії частини народно-визвольної армії очистили всю долину ріки Тімок і зайняли штурмом головне місто Східної Сербії Заєчар, а також місто Княжевац. Визволено в повітрі знаходяться мости поблизу Печеньовца і Гредетина (на ріці Морава). У секторі Західної Моравії визволено місто Байна Башта.

У Чорногорії відбуваються запеклі бої з німецькими дивізіями, що відступають з Греції і Албанії. У Герцеговині югославські частини оволоділи сильним опорним пунктом усташів Фазлагіча кула.

У Західній Босній після запеклих вуличних боїв зайнято місто Приєдор, гарнізон якого нараховував 7.000 німців, усташів та четників.

У Хорватії частини народно-визвольної армії визволили місто Славонська Пожега і опорний пункт Дабар в Ліке, на південь від міста Оточац.

Відповідальний редактор
О. ШАБАЛІН

КІНОТЕАТР ІМЕНІ ЛЕНІНА
З 12-го ВЕРЕСНЯ ТА ЩОДНЯ
демонструється
музичний фільм
„ВЕСЕЛЫЕ РЕБЯТА"
Початок сеансів з 12 годин дня
ДИРЕКЦІЯ

Редакції газети «Червоне Запоріжжя»
ПОТРІБНИЙ КОРЕКТОР,
що добре знає російську мову.
Звертатися: рік вулиць Жуковської та Тургенівської. Телефони 2-40 і 3-45.

Академік К. АЛАБЯН

Яким буде Сталінград

У грандіозній роботі по відбудові зруйнованих німецько-фашистськими варварами міст і сіл бере участь весь радянський народ.

На долю архітекторів і будівників припало виключно відповідальне завдання — відтворити на місці руїн і попелу величні міста і чудові села, зробити їх ще кращими, ніж вони були до війни. Здійснити це треба швидко й дешево, на високому технічному рівні, широко використовуючи місцеві будівельні матеріали.

Ці принципи й лягли в основу проекта відбудови Сталінграда, розробленого під моїм керівництвом майстернею Академії архітектури. При складанні проекта ми враховували природні умови, клімат і рельєф місцевості. Були також ретельно вивчені місцеві будівельні й обличкувальні матеріали і підприємства будівельної промисловості поблизу міста. Все це дозволило в порівняно короткий строк закінчити проект першої черги забудови Сталінграда і приступити до його здійснення.

Яким же буде Сталінград?

* * *

Сталінград до його зруйнування німецько-фашистськими загарбниками був великим індустріальним центром і в той же час типовим прирічковим містом. Вздовж Волги на десятки кілометрів тяглась вузька смуга забудови. Численні майдани, бульвари і сквери в сполученні з гладдю широкої ріки надавали місту своєрідну чарівність.

Перед проектувальником нового Сталінграда повстали складні завдання. Поперше, сповнити місто світлом, повітрям, зеленню й наблизити його до ріки, відкривши на неї широкі перспективи з центру. Подруге, треба було відбити в планіровці, в будівлях та монументах чудову історію твердині на Волзі, надати місту, такі характерні для його минулого, риси урочистості і героїки.

За проектом майстерні обличчя майбутнього Сталінграда вимальовується в такому вигляді:

Берегом Волги протягнеться чудовий бульвар, одягнений в граніт і зелень, прекрашений чудовими будівлями та скульптурними постаментами героїв Сталінградських битв. Місто буде збудовано терасами вгору від набережної. Це дасть можливість розкрити з першої-ліпшої частини міста мальовничі краєвиди на паради набережної та гладь великої руської ріки, а з набережної — на міські художні ансамблі.

Набережна пройде вздовж усього міста і його робітничих селищ. Залізничні шляхи, забруднюючі в сучасний момент берег Волги, знімаються. В центрі набережної проектується широченний майдан Слави. Він прекраситься монументальною будовою музея Оборони, де схоронятимуться воєнні реліквії та трофеї Сталінградських битв.

На майдані буде споруджено величний художній монумент, присвячений героям, що двічі відстояли Царицин-Сталінград. Пам'ятник цей, видний відусюди, буде нагадувати кожному про чудесну героїчну епопею міста, освяченого кров'ю його славних захисників.

На набережній будуть споруджені красиві сходи до Волги, річні пристані та вокзали і скульптурні монументи, символізуючи доблесну боротьбу річкової флотилії та гвардійців генерала Родімцева. А терасою вище, паралельно пройде друга важлива магістраль — багато озеленений бульвар, забудований спорудами адміністративних установ і культурних закладів, банків, театрів, тощо.

Центральна частина міста являтиме цілу систему майданів, пов'язаних між собою аленеєю. Пишне «Алея Героїв Сталінграда» з'єднає Майдан Слави руського народу, на набережній з відповідним Майданом Загиблих Борців, присвяченому героїчній обороні Царицина у 1918 році. На цьому майдані буде споруджено Будинок Рад і розташуються скульптурні пам'ятники загиблим героям, а на стикові майдану Загиблих Борців з Алеєю Героїв височитиме арка Сталінградської Перемоги.

Алеї, сади, сквери, бульвари й парки зеленим мереживом вкрають це місто. Серед цього зеленого килима мигтітимуть затишні будиночки і виряхатимуться монументальні будівлі.

Парки проектуються також в долині ріки Мочерки і на схилах Мамаєвого Кургану. Вершина кургану буде увінчана панорамою Сталінградської битви.

* * *

Минуть роки, але згадка про історичні бої біля стін великого міста на Волзі буде вічно жити в серцях нашого народу і народів всього світу. Сталінград—символ героїзму і безмежної любови радянських людей до своєї Батьківщини. З усіх кінців земної кулі сюди стікатимуться екскурсанти, щоб на власні очі побачити місто немеркнучої слави.

Сталінград має бути і буде відбудований так, щоб архітектурний образ його сприймався, як грандіозний пам'ятник героїчної епопеї війни, як символ волі і життєдійсності великого народу.

БЕ—01268 м. Запоріжжя, друкарня «Комунар» обл. управління поліграф. вул. Ілліча, 24. Адрес редакції: ріг вул. Жуковської і Тургенівської, 56. Тел.: 2-40, міської редакції 3-50.